

KUOPIO

Talousarvio 2024

Kasvun ja oppimisen palvelualue

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE TALOUSARVIO

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Epävarma maailmantilanne, polarisaatiokehitys, sosiaalisen median ilmiöt ja perheiden jaksaminen ovat koronapandemian jälkiseurausten lisäksi vaikuttaneet lasten ja nuorten hyvinvointiin. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palvelujen tarve on kasvanut. Lakimuutokset sekä lain edellyttämät mitoitusvaatimukset lisäävät järjestämiskustannuksia kuten myös kasvava henkilöstö ja tilatarpeet. Kuopion kaupungin laajan ja saaristomaisen alueen vuoksi palvelutarpeen kasvu on alueellisesti epätasaista. Työvoiman saanti reuna-alueille heikkenee.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntään vaikuttaa edelleen jatkuva syntyvyyden lasku, mutta asiakasmaksujen aleneminen puolestaan voi nostaa osallistumisastetta. Perhevapaaudistuksen johdosta yhä pienempiä lapsia tulee varhaiskasvatuspalveluiden piiriin ja vuorohoidon tarve on kasvussa. Siten lapsimäärä varhaiskasvatuspalveluissa tulee todennäköisesti pysymään nykyisellä tasolla.

Perusopetuksen oppilaiden kokonaismäärän ennakoidaan vähenevän syksystä 2024 alkaen edelliseen lukuvuoteen verrattuna, mutta alueiden väliset erot ovat suuret. Oppilasmäärissä odotetaan pientä kasvua eteläisellä maaseutualueella ja väheneminen on voimakkainta Nilsiän ja Juankosken alueilla. Muilla alueilla oppilasmäärä pysyy melko tasaisena tai vähenee.

Palveluverkoston ja opetusresurssin tarkastelussa otetaan huomioon tilojen monipuolinen käyttö, monialaisen ja uudenlaisen palvelu- ja toimintakulttuurin kehittäminen ja alueiden tarpeet.

Oppivelvollisuuden laajeneminen ja maksuton toinen aste (laitteiden ja materiaalien hankinta ja hallinnointi) lisäävät kustannuksia vielä vuonna 2024, minkä jälkeen kustannusvaikutus tasaantuu, kun kaikki lukiolaiset ovat maksuttomuuden piirissä. Lukiokoulutuksessa on aloitettu erilaisia tukimuotoja opiskelijoiden jaksamisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnan valvontavelvollisuus ja opiskelupaikan osoittamistehtävä ovat tuoneet mukanaan lisävastuita. Tehostuneen valvonnan yhteydessä on löytynyt lisää koulua käymättömiä oppivelvollisia, joita varten on kehitettävä vahvaa tukea tarjoavaa TUV A-koulutusta.

Pohjois-Savon hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta. Yhteistyön rakenteiden luominen on kesken. Keskeneräiset rakenteet sekä lakien ristiriidat ja tulkintavaikkeudet hankaloittavat opiskeluhuollon ja tuen järjestämistä ja siten lasten ja nuorten edun toteutumista.

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi uuden kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman, joka viitoittaa toimintaa vuoteen 2030 saakka. Kevään 2023 aikana päiväkodinjohtajat ja rehtorit konkretisoivat ja priorisoivat ohjelman toimenpiteet vuosille 2023-2024.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja erityisen tuen lainsäädäntöä on uudistettu. Ne edellyttävät kouluun kiinnittymisen ja erityisen tuen kokonaisuuden tarkastelua vuonna 2024.

Ensimmäinen Nuorisopalvelujen perussuunnitelma (NUPS) on valmisteilla ja otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana. Nuorten vapaa-ajan digitalisoituminen vaatii nuorisopalveluilta työn kehittämistä ja suuntaamista digitaalisten nuorisopalveluiden kehittämiseen enenevässä määrin. Nuorisopalvelujen kokonaisuutta tarkastellaan, sillä myös koulu- ja oppilaitosyhteistyön, alueille ns. jalkautumisen ja liikkuvan nuorisotyön avulla tavoitetaan niitä nuoria, jotka eivät käy tai pysty käymään nuorisotiloilla.

Digitaalisten palveluiden (esim. laitteet, sovellukset ja oppimisympäristöt) käyttöä osana kasvatusta, opetusta ja oppimista kehitetään vastaamaan valtakunnallisia linjauksia, kuten opetus- ja kulttuuriministeriön Uudet lukutaidot -kehittämishjelmaa. Tavoitteena on, että lapset ja nuoret saavuttavat yhdenvertaiset ja riittävät digitaidot, jotta heillä on valmiudet toimia yhteiskunnassa digitaalisten palveluiden aktiivisina ja tuottajina. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi henkilöstön digi- ja tietoturvaosaamista päivitetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Tavoitteen toteutuminen edellyttää myös uusia laitehankintoja. Lisäksi kiinnitetään huomiota digitalisaatiota edistävien hankkeiden vaikuttavuusarviointiin, jotta voidaan todentaa digitalisaation edistymistä sekä seurata digitalisaatiolla tavoiteltavien säästötavoitteiden toteutumista.

Eri kieli- ja kulttuuriryhmiä edustavien lasten ja nuorten määrä jatkaa kasvuaan. Maahanmuuttajille annetaan kohdennettuja palveluja ja tukea. Sotaa pakenevia varten on moninkertaistettu perusopetukseen valmistavaa opetusta ja käynnistetty tutkintokoulutukseen valmistava (TUV A) suomi toisena kielenä (S2) koulutus. Palvelutarpeita lisää myös Kuopioon kesällä 2023 perustettu Maahanmuuttoviraston 21-paikkainen alaikäisyksikkö. Sen jatkoksi suunnitellaan perheryhmäkodin perustamista Kuopioon. Työperäisen kansainvälistymisen tukemiseksi on luotu kansainvälinen kasvun ja oppimisen polku perusopetukseen, English Transition Class. Kotikansainvälisyyden lisäksi toteutetaan erilaisia kansainvälisyshankkeita ja -yhteistyötoimintoja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä vähenee haja-asutusalueilla, joilla lapsi- ja oppilasmäärät ovat pieniä. Tällä on vaikutuksia laadukkaaseen kasvatukseen ja opetussuunnitelman mukaiseen opetuksen järjestämiseen, kustannuksiin ja haasteisiin saada osaavaa henkilökuntaa.

Varhaiskasvatuksessa opettajien ja erityisopettajien rekrytointi on haasteellista koko kaupungin alueella kuten valtakunnallisestikin. Varhaiskasvatuksessa henkilöstörakennetta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2030 alkaen, jolloin kasvatukseen, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoitukseseen laskettavasta henkilökunnasta kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Kyseisestä kahdesta kolmasosasta vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Lakimuutos huomioidaan jatkossa rekrytointiprosesseissa.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkosta, sen laajuutta ja palvelevuutta tarkastellaan jatkuvana prosessina eri palvelutoimintojen näkökulmat ja alueiden kehitys huomioiden. Kasvun ja oppimisen palvelut osallistuvat aktiivisesti dynaamisen ja ajantasaisen palveluverkoston kehittämiseen. Samalla kehitetään myös palvelukonsepteja tilojen yhteiskäytön mahdollistamiseksi ja tilatarpeen optimoimiseksi.

Kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma on uudistettu varhaiskasvatuksen, opetuksen, koulutuksen ja nuorisopalvelujen yhteiseksi toimintaa ohjaavaksi asiakirjaksi, kasvatus- ja koulutuspoliittiseksi ohjelmaksi. Ohjelmaa toteutetaan lukuvuosittain priorisoitujen toimenpiteiden avulla.

Yhtenä päätoimenpiteistä on varmistaa jokaisen lapsen ja nuoren pääsy omaan parhaaseensa. Varhaisen tuen kysyntä kasvaa kaikissa lasten ja nuorten palveluissa. Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa tiivistetään ja kehitetään varhaisen tuen palvelujen kehittämiseksi. Tavoitteena on kehittää toimintamalleja, joissa jatkuvaan kysynnän kasvuun pystytään vastaamaan varhaisessa vaiheessa. Lasten ja nuorten palveluissa on käytössä Yhdessä aika -toimintamalli (Perhekeskus), jota kehitetään edelleen yhteistyössä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Toisena päätoimenpiteenä tuetaan ryhmään kuulumista ja kiinnittymistä. Vuoden 2024 aikana painotetaan tunne ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä, poissaolojen seurantaa ja puuttumista sekä kiusaamisen ehkäisyä ja siihen tarttumista. Lisäksi vahvistetaan henkilöstön pysyvyyttä. Työssä painotetaan toimintakulttuurin ja laadun kehittämistä, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia sekä lapsi/nuori -keskiössä -periaatetta.

Toimintaympäristön voimakas muuttuminen edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä. Osaamisen kehittämisen suunnitelmallisuutta ja yhteis-/tiimityötä parannetaan sekä toteutetaan myös alueellisenä yhteistyönä. Digitaalisten palvelujen tulee olla jokaisen lapsen, nuoren sekä opetus- ja kasvatushenkilöstön aktiivisessa käytössä. Hanke- ja digiasioiden merkitys ja määrä on kasvanut. Niiden hallintoa varhaiskasvatuksessa ja opetuspalveluissa on välttämätöntä kehittää. Digitaalista teknologiaa (esim. laitteet ja AV-tekniikka) ylläpidetään ja päivitetään siten, että se tukee pedagogisia ratkaisuja varmistuen tietoturvallisen ja ajanmukaisen käytön.

Toiminnan laadun seuraamiseksi ja kehittämiseksi luodaan perusopetukseen toistuva asiakaskysely.

Lukioiden yhteistoimintaa tiivistetään ja kehitetään digitaalisin ja monimuoto-opetuksen keinoin lukiokoulutuksen saatavuuden turvaamiseksi. Keskustakampuksen hallintomallia kehitetään yhdessä kolmen lukion kanssa. Toisen kampuksen suunnittelua tutkitaan "Koulu palveluna" (koulu oppimista tukevien resurssien verkostona) konseptin avulla, jossa mahdollinen siirtyminen Savilahden tiedekampuksen alueelle voisi olla mahdollista 5–10 vuoden aikajänteellä. Maaseutukampuksen (Nilsia ja Juankoski) toimintaa ja kehittämistä tuetaan eri keinoin.

Yhdessä tekeminen verkostoissa on yksi painopiste toiminnassa. Osallistutaan kansallisiin ja kansainvälisiin kasvatusta, oppimista ja opetusta edistäviin verkostoihin. Integroidutaan aikaisempaa paremmin paikalliseen lähiyhteisöön (yritykset, kolmas sektori, asukasyhdistykset ym.). Innovaatioita ja uuden kehittämistä edistetään kokeilukulttuurilla.

Riistaveden monitoimijatalo, jossa toimivat yhtenäiskoulu, kirjasto sekä nuorisopalvelut, aloitti toimintansa elokuussa 2023. Pirtin koulun (0–6) palveluntuottajahankinta etenee loppuvuoden 2023 aikana ja suunnitelmien kehitysvaihe ajoittuu keväälle 2024. Pyörön ja Jynkän päiväkotien palveluntuottajahankinta ja suunnitelmien kehitysvaihe etenevät loppuvuoden 2023 sekä kevään 2024 aikana. Sinikellon päiväkodin uudisrakennus otetaan käyttöön loppuvuodesta 2024. Tarveselvityksiä on käynnissä seuraavilla alueilla: Särkiniemi-Jynkkä-Neulamäki-Savilahti (perusopetus & Särkiniemen varhaiskasvatus), Neulamäki-Savilahti (vaka) sekä Inkilänmäki-Kettulanlahti (vaka & perusopetus).

Eteläisellä alueella erityisesti Pirtin, Hiltulanlahden ja Martti Ahtisaaren koulun oppilasmäärä kasvaa edelleen ja koulut tarvitsevat lisätilaa. Eteläisen alueen yläkoululaisten määrän kasvuun on varauduttava.

Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnitelma	TP	KS	Muutos	Hankkeet	TA	Muutos
KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	2022	2023	2024	2024	2024	2024/2023
	htv	htv	htv	htv	htv	htv
Varhaiskasvatuspalvelut	1166,3	1 150,5	42,0		1 192,5	42,0
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	1143,8	1 165,3	37,0		1 202,3	37,0
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	169,7	172,6	3,0	10,3	185,9	13,3
Johdon tukipalvelut	15,0	16,9	-11,9		5,0	-11,9
Palvelualue yhteensä	2494,8	2 505,3	70,1	10,3	2 585,7	80,4

Vuoden 2024 henkilöstösuunnitteluun ja henkilötyövuosien kasvattamiselle tuovat paineita varhaiskasvatuspalveluissa 1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos, joka liittyy lapsen tuen vahvistamiseen varhaiskasvatuksessa. Lakimuutos lisää paineita/tarvetta mm. varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja avustaja resursseihin.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta oppivelvollisuuslain muutokset lisäävät paineita oppilaanohjauksen ja ohjaamisen resurssointiin. Perusopetuksessa lisätään erityisopettajien määrää ja lisätään kolme vuosiviikkotuntia tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta sekä parannetaan suurten koulujen johtamisen resurssointia. Lisäksi henkilöstöresursseja tarvitaan englanninkieliseen koulupolkuun.

Hallinnon uudistamiseen ja toimintojen järjestelyyn liittyvä kaupunkitasoinen Haltuun-hanke siirtää tukipalveluiden henkilöstöä elinkeino- ja konsernipalveluiden. Tämä ei vaikuta nykyiseen em. palveluissa olevaan henkilöstöön tai henkilötyövuosiin.

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin, ympäristöön ja yrityksiin

Lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää pystytään antamaan tukea mahdollisimman varhain ja mahdollisimman monelle lapselle. Samalla pystytään tukemaan henkilöstön osaamista toimia tukea tarvitsevien lasten kanssa. Avustajien määrää lisäämällä pystytään lapsille toteuttamaan yksilöllisempää ohjausta ja tukea myös kesken toimintavuoden.

Varhaiskasvatuksen palveluverkoston ja tilojen kehittämisen avulla lapsille pystytään tarjoamaan terveet, turvalliset ja pedagogisesti varustellut kasvu- ja oppimisympäristöt.

Määräraha ja HTV lisäykset vuodelle 2024

	TP 2022	TA 2023 +TAMU	TA 2024	Kehys 12.6.	Ltk Esitys	HTV
ToimintaTuotot	13 970	13 825	13 025	13 025	13 025	
Toimintakulut	-235 844	-251 600	-262 082	-256 125	-262 082	
ToimintaKate	-221 874	-237 775	-249 057	-243 100	-249 057	
Toimintakate Muutos € vrt. TA 2023		-15 901	-11 282	-5 325	-11 282	79
Toimintakate Muutos % vrt. TA 2023		7,2 %	4,7 %	2,2 %	4,6 %	
Varhaiskasvatus			-2 792	-2 792	-2 792	40
1.3.2023 Voimaan tullut asiakasmaksujen muutos			-1 200	-1 200	-1 200	
1.8.2022 voimaan tullut lakimuutos lapsen oikeudesta tukeen			-730	-730	-730	22
Varahenkilöstön lisääminen			-210	-210	-210	6
Apulaisjohtaja-nimikkeen käyttöönotto			-407	-407	-407	11
ICT-koordinaattori varhaiskasvatukseen			-45	-45	-45	1
Hankkeiden omarahoitusosuuden kasvattaminen + koulutus			-200	-200	-200	
Perusopetus			-2 404	-2 404	-2 404	35
Oppimisen tuen varmistaminen			-1 104	-1 104	-1 104	18
Oppilaiden poissaolojen ennaltaehkäisy			-450	-450	-450	8
Johtamisen kehittäminen			-150	-150	-150	3
Englanninkielinen koulupolku			-300	-300	-300	6
Virkaehtosopimuksen muutos, rehtorien palkkaperusteryhmien muutos			-200	-200	-200	
Materiaalikustannusten inflaatiokorotus			-200	-200	-200	
Nuorisopalvelut			-120	-120	-120	2
Nuorten ohjaamo			-90	-90	-90	2
Nuoristyön materiaalikustannukset			-30	-30	-30	
Lukiokoulutus			-1 258	-1 258	-1 258	13
Oppivelvollisuuden laajeneminen, materiaali			-500	-500	-500	
Tuvan laajeneminen			-200	-200	-200	4
LUPA- paja			-98	-98	-98	2
Hankkeiden omarahoitusosuus			-20	-20	-20	
Lisäresursseja lukio-opetukseen			-440	-440	-440	7
Kaikki vastualueet			-4 708	1 249	-4 708	-11
Sopeutus kehykseen				5 957		
Tilakustannusten kasvu palvelualueella, arvio 4,1 %			-2 400	-2 400	-2 344	
Servican Ateria ja laitoshuollon kustannusten nousu, alustava tieto			-608	-608	-608	
koulukuljetus hintojen nousu, alustava tieto			-500	-500	-500	
Johdon tukipalveluiden siirtyminen Elkon eri yksiköihin 5 htv:tä jää			558	558	502	-11
Palkankorotukset, sisältää ta-muutokset			-1 758	-1 758	-1 758	

Määrärahat vastualueittain

Kasvun ja oppimisen palvelualue	TP 2022	TA 2023+TAMU	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	2 896 782	3 162 000	3 162 000	0,0 %	0
Maksutuotot	5 058 750	4 686 000	3 886 000	-17,1 %	-800 000
Tuet ja avustukset	5 583 997	5 530 000	5 530 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	430 430	447 000	447 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	13 969 959	13 825 000	13 025 000	-5,8 %	-800 000
Henkilöstökulut yhteensä	-127 211 701	-137 158 800	-142 866 176	4,2 %	-5 707 376
Palvelujen ostot yhteensä	-46 890 417	-47 642 000	-49 340 000	3,6 %	-1 698 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 487 201	-4 117 000	-4 850 000	17,8 %	-733 000
Avustukset	-4 476 674	-4 362 000	-4 362 000	0,0 %	0
Vuokrat	-53 670 883	-58 155 000	-60 499 000	4,0 %	-2 344 000
Muut toimintakulut	-107 554	-164 700	-164 700	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-235 844 430	-251 599 500	-262 081 876	4,2 %	-10 482 376
TOIMINTAKATE	-221 874 471	-237 774 500	-249 056 876	4,7 %	-11 282 376

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2022	TA 2023+TAMU	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	275 282	205 000	205 000	0,0 %	0
Maksutuotot	4 242 604	4 146 000	3 346 000	-19,3 %	-800 000
Tuet ja avustukset	794 346	554 000	554 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	8 667		0	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	5 320 899	4 905 000	4 105 000	-16,3 %	-800 000
Henkilöstökulut yhteensä	-47 199 387	-50 951 500	-53 101 698	4,2 %	-2 150 198
Palvelujen ostot yhteensä	-23 594 575	-24 093 000	-24 738 000	2,7 %	-645 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-437 439	-509 000	-509 000	0,0 %	0
Avustukset	-4 336 175	-4 200 000	-4 200 000	0,0 %	0
Vuokrat	-15 211 653	-16 339 000	-17 358 000	6,2 %	-1 019 000
Muut toimintakulut	11 139	-32 000	-32 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-90 768 090	-96 124 500	-99 938 698	4,0 %	-3 814 198
TOIMINTAKATE	-85 447 191	-91 219 500	-95 833 698	5,1 %	-4 614 198

Perusopetus ja nuorisopalvelut	TP 2022	TA 2023+TAMU	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	2 295 352	2 508 000	2 508 000	0,0 %	0
Maksutuotot	479 712	515 000	515 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	3 531 958	4 140 000	4 140 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	385 608	412 000	412 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	6 692 631	7 575 000	7 575 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-63 631 225	-71 186 400	-74 293 010	4,4 %	-3 106 610
Palvelujen ostot	-20 501 037	-21 213 000	-22 271 000	5,0 %	-1 058 000
Tarvikkeet	-2 049 013	-2 198 000	-2 428 000	10,5 %	-230 000
Avustukset	-102 000	-135 000	-135 000	0,0 %	0
Vuokrat	-33 309 393	-35 619 000	-36 821 000	3,4 %	-1 202 000
Muut toimintakulut	-23 987	-44 000	-44 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-119 616 654	-130 395 400	-135 992 010	4,3 %	-5 596 610
TOIMINTAKATE	-112 924 023	-122 820 400	-128 417 010	4,6 %	-5 596 610

Lukio ja toisen aste	TP 2022	TA 2023+TAMU	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	301 766	449 000	449 000	0,0 %	0
Maksutuotot	336 433	25 000	25 000	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	786 354	834 000	834 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	36 152	35 000	35 000	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 460 704	1 343 000	1 343 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-12 613 942	-14 344 300	-15 226 194	6,1 %	-881 894
Palvelujen ostot	-2 397 676	-2 247 000	-2 302 000	2,4 %	-55 000
Tarvikkeet	-978 403	-1 403 000	-1 908 000	36,0 %	-505 000
Avustukset	-2 000	0	0	0,0 %	0
Vuokrat	-4 732 667	-6 022 000	-6 142 000	2,0 %	-120 000
Muut toimintakulut	-67 587	-88 000	-88 000	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-20 792 275	-24 104 300	-25 666 194	6,5 %	-1 561 894
TOIMINTAKATE	-19 331 571	-22 761 300	-24 323 194	6,9 %	-1 561 894

Johdon tukipalvelut	TP 2022	TA 2023+TAMU	TA 2024	Muutos %	Muutos €
Myyntituotot	0	0	0	0,0 %	0
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %	0
Tuet ja avustukset	2 103	2 000	2 000	0,0 %	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0
TOIMINTATUOTOT YHT.	2 103	2 000	2 000	0,0 %	0
Henkilöstökulut	-1 053 093	-676 600	-245 274	-63,7 %	431 326
Palvelujen ostot	-70 982	-89 000	-29 000	-67,4 %	60 000
Tarvikkeet	-10 510	-7 000	-5 000	-28,6 %	2 000
Avustukset	-27 000	-27 000	-27 000	0,0 %	0
Vuokrat	-170 403	-175 000	-178 000	1,7 %	-3 000
Muut toimintakulut	-668	-700	-700	0,0 %	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-1 332 656	-975 300	-484 974	-50,3 %	490 326
TOIMINTAKATE	-1 330 553	-973 300	-482 974	-50,4 %	490 326

PALVELUALUEEN TAVOITTEET

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia	Asiakastyytyväisyyskyselyt	Suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan varhaiskasvatuksen toimintaa yhdessä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilaiden osallisuuden lisääminen oman opetuksen suunnitteluun. Lapset ja nuoret osallistetaan koulu- ja nuorisotilojen verkostosuunnitteluun.
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Tilojen käyttöä mahdollistetaan kaupunkilaisille. Lähiliikuntapaikkojen suunnittelu koulujen yhteyteen. Koulut toimivat lähipalvelukeskuksina, joissa eri palveluja ja erilaista iltakäyttöä
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Tuetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumista lapsuudesta lähtien. Päiväkodit ja perhepäivähoito kuuluvat Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan. Jokaiseen yksikköön on nimetty Liikuntamyötäjäjä, jonka tehtävänä on innostaa lapsia ja henkilöstöä liikkumaan sekä kehittää lasten liikuntaa. Tuetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumista lapsuudesta ja nuoruudesta lähtien. Perusopetuksessa Liikkuva koulu –hankkeen päätyttyä toiminta jatkuu osana koulujen toimintakulttuuria. Lisäksi kouluilla on kerhotoimintaa ja harrastamisen Suomen-malliin kuuluvia kerhoja. Toteutetaan lukion opetussuunnitelmaa. Tuetaan opiskelijoiden hyvinvointia erilaisin tapahtumin.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Nuorisopalveluissa tehdään päihteiden käytön ennaltaehkäisyyn painottuvaa työtä. Perusopetuksessa

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			<p>päihteiden käytön ennaltaehkäisy kuuluu opetussuunnitelman mukaisesti osaksi opetusta.</p> <p>Koulutetaan nuoria lukion opetussuunnitelman tavoitteiden suuntaisesti eri oppiaineissa raittiiseen ja aktiiviseen elämäntapaan.</p>
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	<p>Varhaiskasvatuksen opettajille ja erityisopettajille järjestetään Nepsy-koulutusta. Provaka-toimintaa laajennetaan edelleen siten, että kolme uutta yksikköä on toiminnassa mukana.</p> <p>Tarkistetaan yhteisöllisen opiskeluhoollon linjaukset ja suunnitelmat. Perusopetuksen henkilöstö on saanut koulutusta varhaiseen tunnistamiseen ja puuttumiseen. Perusopetuksen ja hyvinvointialueen yhteistyö mielenterveyden haasteiden ennaltaehkäisyyn ja tukemiseen käytössä.</p> <p>Lukiokohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat päivitetään vuosittain. Järjestetään täydennyskoulutusta lukiolaisille opetussuunnitelman mukaisesti. Palkataan hyvinvointivalmentaja lukioiden tueksi vuodelle 2023. (ESR hanke)</p>
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokeminen yksinäisyyttä Aikuisten kokeminen yksinäisyyttä	<p>Pedagogisena painopisteenä on vuosina 2022-2025 vuorovaikutus- ja tunnetaidot. Varhaiskasvatustoiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa edistetään lasten vuorovaikutustaitoja ja syrjäytymisen ehkäisemistä.</p> <p>Lasten ja nuorten osallisuutta kehitetään.</p> <p>Jokaisella koululla vuorovaikutus- ja tunnetaitojen opetus osana opetusta.</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			Jokaisessa luokassa käytössä ryhmäyttämiseen tähtäävät toimenpiteet ja varmistetaan että jokaisella oppilaalla on vähintään yksi kaveri koulussa.
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	<p>Varhaiskasvatustoiminta toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnan toteutumista arvioidaan käyttöön otetun sähköisen varhaiskasvatuksen laadun- arviointijärjestelmä (Valssin) avulla.</p> <p>Toiminnan laatua kehitetään ja seurataan mm. koulutussuunnitelmien, niiden toteutumien ja vaikutusten avulla. Laaditaan ja otetaan käyttöön asiakaskysely.</p> <p>Lasten ja nuorten oppimisvalmiuden ja oppimisen tulokset parantuvat suunnitelmallisten toimenpiteiden avulla. Oppilaat saavat varhaista ja riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.</p>
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	<p>Kulttuuritilojen kävijämäärät</p> <p>Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit</p> <p>Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat</p>	<p>Harrastamisen Suomen mallin kerhot ja muu koulujen kerhotoiminta toimii kaikilla kouluilla. Hyvinvointipalvelut tarjoavat harrastustoimintaa kouluilla. Nuorisopalvelut tarjoavat laadukasta ja monipuolista leiri- ja vapaa-ajantoimintaa. Nuorisopalvelut tuottavat monipuolista vapaa-ajan toimintamahdollisuuksia nuorille.</p> <p>Oppilaitosten tiloja pyritään aktiivisesti vuokraamaan ulkopuolisille harrastusryhmille.</p>

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö	Tuemme yhdessä eri toimijoiden kanssa yrittäjyyskasvatusta, uutta yritystoimintaa sekä olemassa olevien yritysten kasvua ja elinvoimaa	Liikevaihdon ja viennin kehitys Yrityskanta / 1000 as. Uudet yritykset / 1000 as. Yritysmuutoseisyyksimittaukset	Perusopetuksen yrittäjyyskasvatus kaikissa kouluissa. Oppilaat vierailevat Yrityskylässä ja TAT:n laatima yrittäjyyteen liittyvä oppimateriaali käytössä kaikilla kouluilla. Kehitetään uutta englanninkielistä opetusta edelleen. Mahdollistetaan uuden lukioiden opetussuunnitelman suuntaisesti nuorten mahdollisuuksia tutustua lukiokoulutuksen aikana laajasti työelämää eri tavoin.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Kuopio on vetovoimainen opiskelukaupunki	Koulutuksen vetovoimaisuus, hakijamäärät; UEF, Savonia, Sakky Alueelle jäävien valmistuneiden osuus	Kuopiossa on laadittu kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma, jonka tavoitteena on varmistaa laadukas kasvatus ja opetus sekä tukea lasten ja nuorten hyvinvointia varhaiskasvatuksesta toisen asteen opintojen loppuun. Yhteistyötä alueen korkeakoulujen kanssa kehitetään ja lisätään. Oppimisympäristö- ja nuorisotilasuunnittelun konseptointia jatketaan. Konseptissa määritellään pedagogisen, digitaalisen ja fyysisen oppimisympäristöjen keskeiset periaatteet ja linjaukset, joilla sujuvoitetaan käyttäjakeskeistä toimitilasuunnittelua. Tutustutaan Pohjois-Savon jatkokoulutuksen ja korkeakoulutuksen mahdollisuuksiin.
2.3. Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus	Koulutus vastaa ennakoivasti työelämän muuttuviin tarpeisiin		Opinto-ohjauksen ja oppivelvollisuusohjauksen jatkuva kehittäminen. Tuen tarpeiden varhaisella tunnistamisella ja oikea-aikaisella tuella vähennetään syrjäytymistä ja siten

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			<p>varmistetaan työvoiman riittävyyttä.</p> <p>Kehitetään nivelvaiheiden opetuksen ja tuen kokonaisuutta.</p>
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettua ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	<p>Imago- ja mainetutkimukset</p> <p>Onnistuminen edunvalvonnassa</p>	<p>Osallistutaan kansallisiin verkostoihin aktiivisesti. Tehdään yhteistyötä ystävyyskaupunkien ja kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Osallistutaan valtakunnalliseen OPPIVA-verkoston, kuntatyönantajaverkoston sekä muiden verkostojen toimintaan. Perusopetuksessa kansainvälinen yhteistyö palautuu pandemiaa edeltävälle tasolle.</p>

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	<p>Toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaista kestävän elämäntavan mukaista kasvatusta ja toimintaa.</p> <p>Pyritään kehittämään kierrätetyn materiaalin käyttöä ja Vihreä lippu-ympäristöohjelmaan kuuluvien peruskoulujen määrää. Sähköisten materiaalien käyttöä lisätään perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa.</p> <p>Selvitetään aktiivisesti "koulu palveluna" konseptin toimivuutta Savilahden kampuksella.</p>
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	<p>Toiminnassa pyritään edistämään ja huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet.</p> <p>Toteutetaan ilmastoviisasta ruokaa -hanketta.</p> <p>Ilmastonmuutoksen hillintään tähtäävät toimenpiteet otetaan osaksi kaikenikäisten lasten opetusta.</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Kiinnitämme lasten kanssa huomiota ruokahävikkiin ja ohjaamme lapsia välttämään ruokahävikin syntyä. Ruokahävikkimittarit kouluilla. Ylijäämäruoan myynnin edistäminen. Viestitään aktiivisesti lukiolaisille ravinnon merkityksestä oman elämän tukipilarina.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Toteutetaan Vihreä Lippu -toimintaa.

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Varhaiskasvatuspalveluiden sähköisen asioinnin kehittäminen jatkuu asiakastietojärjestelmän kehittämisen kautta. Digitaalisten palveluiden kehittämissuunnitelmassa linjataan, miten digitalisaatiota kehitetään osana palveluntuotantoa. Kaikilla lukiolaisilla on oma päätelaite opiskelua varten.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan vuosittain. Luodaan säännöllisesti toteutettava oppilas- ja huoltajakysely kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman toteutuksen seurantaan.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Toiminnassa huomioidaan lapsen etu ja päätöksenteon yhteydessä laaditaan lapsivaikutusten arviointi. Kaikessa toiminnassa huomioidaan lapsivaikutukset ja tehdään aina tarvittaessa lapsivaikutusten arviointi.
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka	Varhaiskasvatuksen rekrytointiyksikkö tehostaa rekrytointimarkkinointia ja oppilaitosyhteistyötä.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
		Työnantajan suositteluindeksi	Vahvistetaan mielikuvaa Kuopiosta hyvänä työnantajana. Vähennetään määräaikaista palvelussuhteita ja osa-aikatyötä aina kun se on mahdollista. Mahdollistetaan sisäinen liikkuvuus. Kehitetään koulutusyhteistyötä korkeakoulujen kanssa.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Työyksiköiden palaverit, suunnittelu- ja arviointipäivät toteutetaan pedagogisen johtamisen vuosikellon mukaisesti. Henkilöstö osallistetaan kehittämistyöhön. Johtamisen kehittäminen. Koulujen ja nuorisopalvelun tiimirakenteiden kehittäminen ja vahvistaminen.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Varhaiskasvatustyöyksiköiden johtajilla on esihenkilöiden työhyvinvointiryhmä, joka suunnittelee säännöllisesti työhyvinvointia tukevaa toimintaa. Jatkuva esimiestyön kehittäminen virasto- ja yksikötasolla muun muassa koulutuksen ja tiimitoiminnan avulla. Lukion rehtoreiden esimiestyötä tuetaan säännöllisillä kokoontumisilla, uusien rehtoreiden perehdyttämisellä ja mentoroinnilla, johtamiskoulutuksiin osallistumisen tukemisella sekä mahdollisuudella työkiertoon.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Henkilöstölle järjestetään täydennyskoulutusta koulutussuunnitelman mukaisesti. Varmistetaan koulutustarpeiden ja koulutussuunnitelmien vastaavuus. Täydennyskoulutuksen jatkuva kehittäminen myös alueellisessa yhteistyössä. Sisäinen liikkuvuus.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat päivitetään vuosittain. Opettajien minäpystyvyyden kehittäminen koulutusten ja henkilökohtaisen kouluttautumissuunnitelman avulla. Tiimiopettajuuden lisääminen. Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat päivitetään vuosittain. Järjestetään täydennyskoulutusta koulutussuunnitelman mukaisesti. Turvallisuussuunnitelmat ja riskienarvioinnit päivitetään vuosittain. Toteutetaan työhyvinvointipari-toimintaa. Henkilöstön osaamista kehitetään koulutuksen ja tutoroinnin/mentoroinnin avulla.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisalotteiden määrä Etätöitä tehneet henkilöt ja etätöypäivät	Hallinnollista työtä tekeville mahdollistetaan etätöiden tekeminen. Henkilöstö ja oppilaat mukana kehittämisessä. Virastossa joustava mahdollisuus monipistetyöskentelyyn.
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	Palveluverkon optimointi. Digitaalisten palvelujen mahdollisuuksien selvittäminen.
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaisesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntää seurataan ja kehitetään palvelujen keskittämistä. Verkostoselvitys kouluverkon optimoimiseksi. Selvitetään aktiivisesti lukiokoulutuksen "koulu palveluna" konseptin toimivuutta Savilahden kampuksella.

Investoinnit 2024

KASVUN JA OPPIMISEN KONEET JA KALUSTO -INVESTOINNIT	TA 2024 esitys	Tietokone- ja viestintälaitteet (sis. av-välineet)	Koneet ja kalusto
Oppimisympäristön kehittäminen modernin opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Vanhentuneen opetuskaluston ja -varusteiden uusiminen.	380 000,00		380 000,00
Perusopetuksen vanhentuneen AV-laitekannan uusiminen (Jynkänlahti 24, Snellman, 20, Kalevala, 40)	400 000,00	400 000,00	
KOP akuutit ICT/AV-tarpeet	28 000,00	28 000,00	
Perusopetuksen oppilaslaitteiden elinkaarivaihdot (850 kpl Chromebook)	400 000,00	400 000,00	
Perusopetuksen oppilaslaitteiden elinkaarivaihdot (300 kpl Windows 11 Pro)	180 000,00	180 000,00	
Perusopetuksen oppilaslaitteiden elinkaarivaihdot (300 kpl iPad Gen6 korvaaminen)	135 000,00	135 000,00	
Lukioiden av-laitevaihdot ja etäopetusteknologian päivitys (30 luokkaa)	45 000,00	45 000,00	
Langattoman ylioppilastutkinnon edellytysten laajentaminen (Pohjantie+Lumit)	15 000,00	15 000,00	
Lainesairaalan sairaalakoulu: Kalustaminen ja varustaminen	145 000,00	30 000,00	115 000,00
Lainesairaalan sairaalakoulu: immerstiivinen tila ja terapiateknologia	75 000,00	75 000,00	
Englannin kielinen koulupolku	22 000,00		22 000,00
Teknisen työn konekannan uusiminen, työturvallisuuden parantaminen.	45 000,00		45 000,00
TUVA-opetus (kasvu 2-sarjaiseksi)	12 000,00		12 000,00
Varhaiskasvatuksen vanhentuneen kaluston uusiminen ja ergonomian parantaminen.	115 000,00		115 000,00
Varhaiskasvatuksen kosketusnäyttöjen hankinta (12 kpl)	50 000,00	50 000,00	
Varhaiskasvatuksen iPad (100 kpl) ja AV-varustelun uusiminen ja täydentäminen	70 000,00	70 000,00	
Sinikellon päiväkotit; uudisrakennuksen irtokalustaminen ja varustaminen	290 000,00	40 000,00	250 000,00
von Wrightin lisätilat; uudisrakennuksen irtokalustaminen ja varustaminen	45 000,00	10 000,00	35 000,00
Jynkän esikoulutilojen laajennus; laajennusosan irtokalustaminen ja varustaminen	52 000,00	20 000,00	32 000,00
Jynkän nuorisotilat; uudisrakennuksen irtokalustaminen ja varustaminen	29 000,00		29 000,00
Nuorisotilojen kalustekannan ja laitteiston uusimiset	51 000,00	20 000,00	31 000,00
Työympäristöjen ergonomian parantaminen.	75 000,00		75 000,00
Perusopetuksen vanhentuneiden työpuhelinien päivitys (650 kpl)	100 000,00	100 000,00	
Yhteensä	2 759 000,00 €	1 618 000,00 €	1 141 000,00 €

Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen palvelualueella panostetaan työergonomian parantamiseen uusimalla kalustekantaa, joka ei vastaa nykyajan vaatimuksiin.

Vuonna 2024 jatketaan työympäristöjen parantamista; peruskoulujen ja lukioiden henkilöstön kalusteratkaisuja työhyvinvointia edistävään suuntaan. Kehittäminen tapahtuu yhteistyössä Järvisuon työterveyden työfysioterapeuttien kanssa.

Vanhentunutta opetuskalustoa (mukaan lukien sähköiset oppimisvälineet) uusitaan tapauskohtaisina kokonaisuuksina modernien opetussuunnitelmatavoitteiden mukaisesti.

Vuodelle 2024 on esitetty kolmen koulun (Jynkänlahti, Snellman, Kalevala) elinkaarensa päässä olevan AV-laitteiston korvaamista uudella.

Teknisyyntötilojen ja koneiden työturvallisuus vaatii jatkuvaa päivittämistä esimerkiksi hätä-seis -kytkimien hankkimista ja asentamista työturvallisuusmääräysten mukaisesti.

Vuonna 2024 otetaan käyttöön Sinikellon päiväkodin uudisrakennus, von Wrightin vuokratrakennus (varhaiskasvatus+perusopetus), Lainesairaalan sairaalakoulu sekä Jynkän koulun laajennus (nuorisotilat+esikoulu)

Varhaiskasvatuksen ergonomisen ja vanhentuneen kaluston jatkuva uudistamisen tarve.

Henkilöstön toimistokalusteita uusitaan tarpeen mukaan työergonomiset lähtökohdat huomioon ottaen.

Kaikissa Kasvun ja oppimisen palvelualueen hankinnoissa noudatetaan kestävän kehityksen periaatetta priorisoimalla hankintoja, kierrättämällä ensisijaisesti kaupungin olemassa olevaa, hyväkuntoista kalustoa. Hankintoja toteutetaan myös sopimustoimittajien outlet-myymläistä.

Varhaiskasvatuksen Tunnusluvut

Suorituskykyymittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Päiväkotien täyttöaste / haja-asutusalue (%)	92	90	93	96	96
★					
Päiväkotien täyttöaste / taajama-alue (%)	93	91	98	99	99
★					

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Varhaiskasvatuksen toimintamenot 0–6-vuotiasta lasta kohden (€)	11 491	11 680	6 402	12 271	12 800
★					

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Varhaiskasvatukseen osallistuminen 0–6-vuotiaista (%)	75,5	78,5	78,4	74,0	75,0
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Päivähoidon tilojen määrä (m ²)	52 789	50 397	52 591	53 993	53 993
Päivähoidon tilojen määrä (m ² / lapsi)	13	12	12	13	13
Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	4 097	4 060	4 302	4 150	4 200
Yksityisessä päiväkotihoidossa olevien lasten määrä	1 201	1 341	1 394	1 200	1 200
Kunnallisessa perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	261	225	211	250	220
Yksityisessä perhepäivähoidossa olevien lasten määrä	47	39	37	40	40
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä	5 606	5 665	5 944	5 640	5 660
Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki Kelalle (lasten määrä)	1 351	1 335	1 232	1 330	1 300

Perus- ja nuorisopalveluiden Tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Perusopetuksen toimintamenot euroa per 7–15-vuotias lapsi (€)	9 989	10 189	5 612	10 958	11 390
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Oppilasmäärä 20.9.	10 780	10 899	10 899	10 899	10 899
Luokamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä (%)	4,8	4,5		4,8	4,8
Opetusryhmän keskikoko 1 - 6 luokilla	17,0	17,1		17,2	17,2
Opetusryhmän keskikoko 7 - 9 luokilla	19,0	18,9		18,9	18,9
Yleisopetuksen tuntimäärä / oppilas	1,80	1,81		1,81	1,81
Tilojen määrä (m ² / oppilas)	13	13	14	14	14
Nuorisopalveluiden asiakaskäynnit (kpl)	145 000	160 364	96 254	215 000	215 000
Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	300	340	250	300	300
Nuorisopalveluiden bruttokustannus (€ / asiakaskäynti)	25	25	24	19	20
Nuorisopalveluiden tilojen määrä (m ²)	9 577	9 533	9 997	9 997	7 470

Lukiopalveluiden Tunnusluvut

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 518	2 536	2 493	2 536	2540
Kahden tutkinnon koulutuksen opiskelijamäärä	137	210	212		300
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	62	68	68	85	62
Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	52	50	50	52	52
Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	18	20	20	15	24
Ensisijaisten hakijoiden määrä / lukion aloituspaikat (%)	111	100	100	103	105
Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä (kpl)	2 703	3 234	3 234	2 341	
Bruttokustannus € / opiskelija, kaikki vuosikurssit	7 353	7 995	4 639	9 067	9 570
Lukioiden tilojen määrä (m ²)	18 765	24 257	25 423	25 424	25 424
Tilojen määrä (m ² / opiskelija)	8	10	10	10	10